

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РЕГЛАМЕНТ ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОЛИМПИАДАТА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В ГИМНАЗИАЛНИЯ ЕТАП ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2016-2017 ГОДИНА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Целите на олимпиадата по български език и литература са:
 - предоставяне на условия за творческа и за интелектуална изява на ученици с подчертан интерес към учебния предмет *БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА* (БЕЛ);
 - издигане важноста на обучението по БЕЛ в средното училище за изграждането на грамотни и мислещи млади хора;
 - даване възможност на учениците, получили званието „лауреат“, да бъдат приети без конкурсен изпит по БЕЛ във висшите училища.
2. Олимпиадата по български език и литература се организира и провежда в три кръга: общински, областен и национален. Класовете, за които се провежда олимпиадата по български език и литература в гимназиалния етап в първите два кръга, са IX, X, XI и XII, като национален кръг се провежда само за XI и за XII клас.
3. Олимпиадата по български език и литература се провежда по график, определен от МОН в Заповед № РД 09-1369 от 15.09.2016 г., както следва:
 - общински кръг – до 08.01.2017 г.
 - областен кръг – 06.02.2017 г., 10,00 часа
 - национален кръг – 08.04.2017 г. – 09.04.2017 г., 9,00 часа
4. **Формата на проверката** на компетентностите на учениците е писмена, а на областния и на националния кръг за учениците от XI и от XII клас е и анонимна.
5. **Времето за работа** на учениците от всички класове е 4 (четири) астрономически часа.

II. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ И ОЦЕНЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

1. **Учебното съдържание**, върху което се определят задачите за общинския и за областния кръг, е от задължителната подготовка за съответния клас. За националния кръг в XI клас учебното съдържание е от задължителната и от профилираната подготовка за XI клас. За националния кръг в XII клас учебното съдържание е от задължителната и от профилираната подготовка за XI и за XII клас.
2. **Формат на олимпиадата**
 - На учениците от IX, X, XI и XII клас на общинския и на областния кръг на олимпиадата се дава възможност да изберат един от следните два варианта на задача: създаване на литературноинтерпретативно съчинение или създаване на есе.
 - На националния кръг на учениците от XI клас се дава възможност да изберат един от следните три варианта на задача:
 - създаване на литературноинтерпретативно съчинение по зададен проблем;
 - създаване на литературноинтерпретативно съчинение по проблем, интерпретиран в (откъс от) литературен текст.
 - създаване на есе по проблем, интерпретиран в литературен текст.

- На националния кръг на учениците от XII клас се дава възможност да изберат един от следните два варианта на задача:
 - създаване на литературноинтерпретативно съчинение по зададен проблем;
 - създаване на литературноинтерпретативно съчинение по проблем, интерпретиран в (откъс от) литературен текст.

На общинския и на областния кръг на учениците от IX, X, XI и XII клас се разрешава ползването на съответните литературни текстове. На националния кръг се разрешава ползването на конкретния литературен текст от учениците от XI клас, които създават литературноинтерпретативно съчинение по проблем, интерпретиран в (откъс от) литературен текст, или есе по проблем, интерпретиран в литературен текст. На националния кръг се разрешава ползването на конкретния литературен текст от учениците от XII клас, които създават литературноинтерпретативно съчинение по проблем, интерпретиран в (откъс от) литературен текст.

3. Оценяваните компетентности на учениците са компетентностите, базирани в държавните образователни изисквания за учебно съдържание и в учебните програми по български език и литература.

3.1. При оценяване на литературноинтерпретативно съчинение

3.1.1. Литературни компетентности:

- Интерпретира художествената творба като фикция.
- Познава литературноисторическия процес и умее адекватно да интерпретира (откъс от) литературен текст (или няколко литературни текста).
- Определя повечето от композиционните и структурните елементи на литературния текст и отчита значимостта им за породения от творбата смисъл.
- Умее да интерпретира адекватно, обосновано и оригинално (откъс от) литературен текст (или няколко литературни текста).

3.1.2. Компетентности за изграждане на аргументативния текст:

- Формулира ясна и адекватна на поставения проблем теза.
- Аргументира се целенасочено и задълбочено с оглед на поставения проблем и формулираната по него теза.
- Аргументира позицията си по поставения проблем логически последователно.
- Изгражда композиционно и структурно функционален, диференциран и свързан текст.

3.1.3. Езикови компетентности:

- Познава и прилага последователно лексикалните и стиловите норми на българския книжовен език.
- Познава и прилага последователно граматичните норми на българския книжовен език.
- Познава и прилага последователно правописните норми на българския книжовен език.
- Познава и прилага последователно пунктуационните норми на българския книжовен език.

3.2. При оценяване на есе

3.2.1. Компетентности за изграждане на есе:

- Недвусмислено изразява лична позиция по проблема, интерпретиран в литературен текст.
- Полага проблема в актуален контекст.
- Използва подходящи стилно-езикови средства за постигане на убедителност и въздействие.
- Умее да интерпретира различни аспекти на проблема.

3.2.2. Компетентности за изграждане на аргументативния текст:

- Формулира ясна теза, адекватна на проблема, интерпретиран в литературен текст.

- Аргументира тезата си целенасочено и задълбочено.
- Аргументира тезата си логически последователно.
- Ясно обособява, логически последователно и смислово обвързва композиционните части.

3.2.3. Езикови компетентности:

- Познава и прилага последователно лексикалните и стиловите норми на българския книжовен език.
- Познава и прилага последователно граматичните норми на българския книжовен език.
- Познава и прилага последователно правописните норми на българския книжовен език.
- Познава и прилага последователно пунктуационните норми на българския книжовен език.

III. ОЦЕНЯВАНЕ И КЛАСИРАНЕ

1. Общински кръг

1.1. За общинския кръг задачите се определят от експерта по български език и литература в съответното регионално управление на образованието (РУО).

1.2. Оценкаването на писмените работи за общинския кръг се организира от директора на съответното училище.

1.3. Училищните комисии оценяват писмените работи на учениците според изписаните в регламента оценявани компетентности. Всяка писмена работа се проверява и оценява по шестобалната система с точност до 0,25 (двадесет и пет стотни) от двама оценители индивидуално и окончателната оценка се формира като средноаритметично от оценките на двамата оценители.

1.4. За участие в областния кръг се предлагат ученици, получили най-малко отличен (5,50).

2. Областен кръг

2.1. За областния кръг задачите се определят от националната комисия.

2.2. Оценкаването на писмените работи за областния кръг се организира от началника на РУО.

2.3. Областните комисии оценяват писмените работи на учениците според изписаните в регламента оценявани компетентности. Писмените работи на учениците се проверяват и оценяват по шестобалната система с точност до 0,25 (двадесет и пет стотни) от двама оценители индивидуално и окончателната оценка се формира като средноаритметично от оценките на двамата оценители. За участие в националния кръг областните комисии предлагат ученици от XI и от XII клас, получили най-малко отличен (5,50).

2.4. Националната комисия извършва окончателно оценяване на предложените за участие в националния кръг, като всяка писмена работа се оценява от двама оценители и получената средноаритметична оценка е окончателна. Окончателно оценените работи се класират в низходящ ред. Националната комисия решава въз основа на направеното класиране кои ученици ще бъдат допуснати до националния кръг, като броят им не трябва да надхвърля 40 от XI клас и 40 от XII клас. Националната комисия изработва рецензия за всяка от работите на учениците, които са предложени от областните комисии за участие, но не са допуснати до националния кръг.

2.5. Националната комисия разсекретява окончателно оценените писмените работи и извършва окончателно класиране на предложените за участие от областните комисии участници, като изготвя в срок не по-късно от 10 работни дни преди националния кръг окончателен протокол, в който поименно са отбелязани резултатите в низходящ ред на всички арбитражни работи.

2.6. Оценките на учениците, поставени от националната комисия след арбитража на писмените работи от областния кръг, са окончателни и не подлежат на обжалване.

3. Национален кръг

3.1. За националния кръг задачите се определят от националната комисия.

3.2. Всяка писмена работа от националния кръг в XI клас се проверява според изписаните в регламента оценявани компетентности от всеки член на националната комисия, който не отбелязва нищо по нейните страници. Всяка работа се оценява по шестобалната система с точност до 0,25 (двадесет и пет стотни). Въз основа на тези първични оценки се изчислява оценка на работата като тяхна средноаритметична стойност. Оценените писмени работи от националния кръг за XI клас се класират в низходящ ред. Класираните на първите три места ученици получават грамота от МОН.

3.3. Всяка писмена работа от националния кръг в XII клас се проверява според изписаните в регламента оценявани компетентности от всеки член на националната комисия, който не отбелязва нищо по нейните страници. Всяка работа се оценява по шестобалната система с точност до 0,25 (двадесет и пет стотни). Въз основа на тези първични оценки се изчислява оценка на работата като тяхна средноаритметична стойност. Оценка отличен (6) се поставя с консенсус между членовете на националната комисия, като се отчита получената средноаритметична оценка и натрупването на отлични оценки от първичното оценяване на всеки един от членовете на комисията. Със званието „лауреат“ на Националната олимпиада по български език и литература се удостояват учениците от XII клас, чиито писмени работи са получили оценка отличен (6) на националния кръг.

3.4. Националната комисия в срок до 10 работни дни след провеждането на националния кръг представя в МОН протокол с окончателното класиране на участниците, като в протокола се вписват имената, населеното място, училището, класът и резултатите на участниците.

3.5. Националната комисия изготвя отделен протокол за учениците, които са получили оценка отличен (6) и следва да бъдат удостоени със званието „лауреат“.

3.6. Оценката от националния кръг е окончателна и не подлежи на обжалване.

3.7. Учениците, участвали на националния кръг на олимпиадата, получават грамота за участие, подписана от председателя на националната комисия.